

Έκφραση Γνώμης Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. για τα «Γενετικά Τροποποιημένα Προϊόντα»

Σελ. 4

«Λευκή Βίβλος για την ασφάλεια των τροφίμων» - Γνώμη της Ο.Κ.Ε. των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Σελ. 5

«Συντονισμός των Οικονομικών και Κοινωνικών Πολιτικών στην Ε.Ε.» - Γνώμη της ολλανδικής Ο.Κ.Ε. (SER)

Σελ. 7

Επίσκεψη του Προέδρου της ICA στην Ο.Κ.Ε.

Σελ. 8

Έκφραση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. για τη «Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων»

Σελ. 4

«Έκθεση για την Κοινωνική Προστασία στην Ευρώπη το 1999»- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Σελ. 6

Επίσκεψη του Πρέσβη της Αρμενίας στην Ο.Κ.Ε.

Σελ. 7

Συνάντηση της Ο.Κ.Ε. με Αντιπροσωπεία του Εθνικού Φορέα Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ρουμανίας

Σελ. 8

Συνάντηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων για τη συνταγματική κατοχύρωση της Ο.Κ.Ε.

Πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 5 Ιουνίου 2000 συνάντηση του Προεδρείου της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) με τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Απόστολο Κακλαμάνη.

Από την πλευρά της Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν ο καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής, Πρόεδρος, οι κ.κ. Δημήτριος Κυριαζής (Α΄ Ομάδα), Δημήτρης Πολίτης (Β΄ Ομάδα), Αντιπρόεδροι, ο κ. Γρηγόρης Παπανίκος, Γενικός Γραμματέας και η κα Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης το Προεδρείο της Ο.Κ.Ε. ενημέρωσε τον Πρόεδρο της Βουλής για τις δραστηριότητες της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στην εκλογή της Ο.Κ.Ε. στο 11μελές Προεδρείο της Διεθνούς Ένωσης των Ο.Κ.Ε., καθώς και στο σύνολο των διεθνών δραστηριοτήτων της.

Ο κ. Κιντής αναφέρθηκε στη

συνέχεια στη συνταγματική κατοχύρωση της Ο.Κ.Ε., η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επικείμενη συνταγματική αναθεώρηση και ζήτησε να υπάρξει ενημέρωση της αρμόδιας Επιτροπής από την Ο.Κ.Ε.

Επίσης, τόνισε τη σημασία θεσμών, όπως η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, για την Κοινωνία των Πολιτών, που αποτελεί μια από τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συνέχεια στη σελ. 2

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Σελ. 3

Roberto Rodríguez
Πρόεδρος της ICA
(Διεθνής Ένωση Συνεταιρισμών)

Site της Ο.Κ.Ε. στο Internet

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος έχει δική της περιοχή (site) στο Internet, όπου παρέχονται πληροφορίες για το έργο και τις δραστηριότητες της.
<http://www.oke.gr>

Ετήσια Συνάντηση των Γενικών Γραμματέων των Ο.Κ.Ε. των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πραγματοποιήθηκε στις 13 και 14 Απριλίου 2000 η ετήσια Συνάντηση των Γενικών Γραμματέων των Ο.Κ.Ε. των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Χάγη.

Κατά τη διάρκεια της Συνάντησης συζητήθηκαν τα εξής θέματα:

- Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.
  - Ο συντονισμός των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
  - Η συνεργασία των Ο.Κ.Ε. με τη χρήση της τεχνολογίας του Internet.
- Ο κ. Γρηγόρης Παπανίκος, Γενικός Γραμματέας της ελληνικής Ο.Κ.Ε., παρουσίασε τη Γνώμη Πρωτοβουλίας «Ο κοινωνικός διάλογος στην Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Συνάντηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων

Συνέχεια από τη σελ. 1

Ο κ. Κακλαμάνης τόνισε τη σπουδαιότητα του έργου της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος στην αποτελεσματική οργάνωση του κοινωνικού διαλόγου και στη σύγκληση των απόψεων των διαφόρων κοινωνικών ομάδων, όπου αυτό είναι δυνατό, για την άμβλυση αντιπαλοτήτων που συχνά, χωρίς ουσιαστικό λόγο, ταλανίζουν την κοινωνία και βλάπτουν γενικότερα την πορεία της χώρας και του λαού μας.

Παράλληλα ο κ. Κακλαμάνης επισήμανε την επιτακτική ανάγκη να ριζώσει ο θεσμός αυτός στο κοινωνικό σώμα, ώστε να εκφράζει ουσιαστικά την κοινωνική δυναμική ισχυροποιώντας το κύρος που πρέπει να έχει.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1999

Συνήλθε τη Δευτέρα 22 Μαΐου 2000 η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εγκρίνει τον Απολογισμό του έτους 1999.

Κατά τη συνεδρίαση, ο Πρόεδρος και οι Αντιπρόεδροι παρουσίασαν τις δραστηριότητες της Ο.Κ.Ε. κατά το 1999 και εγκρίθηκε ο Απολογισμός.

Η δομή του Απολογισμού είναι ίδια με αυτήν των προηγούμενων ετών. Παρουσιάζονται κατά σειρά οι Γνώμες, οι Οργανωτικές Εξελίξεις, οι Εκδηλώσεις, οι Διεθνείς Δραστηριότητες και οι Προοπτικές για το 2000.

Εκτός από τον αριθμό των Γνωμών, που κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα με το 1998 (12 Γνώμες), δύο ήταν τα πιο σημαντικά γεγονότα του 1999:

- η ψήφιση στη Βουλή, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Συντάγματος, της συνταγματικής κατοχύρωσης της Ο.Κ.Ε. και
- η εκλογή της Ο.Κ.Ε. στο Δ.Σ. της Διεθνούς Ένωσης των Ο.Κ.Ε.

Αξίζει να υπογραμμισθεί η πρόοδος

που έχει επιτευχθεί στην επικοινωνία των κοινωνικών φορέων που συγκροτούν την Ο.Κ.Ε., για την επίτευξη συναινέσεων σε μεγάλα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα του τόπου. Ειδικότερα:

- Ο κοινωνικός διάλογος διεξάγεται σε μόνιμη βάση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, που χάρη των λεπτών ισορροπιών των εκπροσώπων τους, δεν ακυρώθηκαν σε καμία περίπτωση συνδικαλιστικές θέσεις και απόψεις. Είναι ένας διάλογος αποφορτισμένος, που προσβλέπει με φερεγγυότητα και αξιοπιστία στη σύνθεση των απόψεων με πλήρη σεβασμό των εκατέρωθεν κοινωνικών ομάδων που συναποτελούν το κορυφαίο θεσμικό όργανο κοινωνικού διαλόγου, την Ο.Κ.Ε.
- η προετοιμασία της Ο.Κ.Ε., όχι μόνον από άποψη τεχνοκρατικής προσέγγισης των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών που επιβάλλει ο νέος ρόλος της χώρας μας στην Ε.Ε. και στην παγκο-

- σμοποίηση, αλλά ιδιαίτερα της ώριμης θέσης των κοινωνικών εταίρων μπρος στην αδήριτη αναγκαιότητα του εκσυγχρονισμού της σε όλες τις εκφάνσεις της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.
- αναδείχθηκε η δυνατότητα συμβολής της Ο.Κ.Ε. στο νέο διεθνή ρόλο της χώρας μας, στο διαμορφωμένο γεωπολιτικό γίνεσθαι και στην περιοχή μας, στη Ν.Α. λεκάνη της Μεσογείου και το διεθνές στερέωμα.

ΔΚΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Ιδιοκτησία:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Κ.Ε.)

Έδρα:
Αμβρ. Φραντζή 9, 117 43 Αθήνα
Τηλ.: (01) 92.49.510-2, Fax:(01) 92.49.515

Εκδότης:
καθηγητής **Α. Κιντής**, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε.

Επιτροπή Σύνταξης:
Δ. Κυριαζής, Δ. Πολίτης, Ν. Λιάλιος
Αντιπρόεδροι της Ο.Κ.Ε.

Επιμέλεια Έκδοσης:
Μ. Θεοδώρου, Υπεύθυνη Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Ο.Κ.Ε.

Επιμέλεια Κειμένων:
Μ. Γιαννακούρου, Δ. Κιούκας, Α. Παπαϊωάννου,
Επιστημονικοί Συνεργάτες της Ο.Κ.Ε.
Μ. Θεοδώρου, Υπεύθυνη Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Ο.Κ.Ε.

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση-Παραγωγή:
ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, τηλ. 51.56.820

Σ Υ Ν Ε Ν Τ Ε Υ Ξ Η

Roberto Rodríguez

Πρόεδρος της ICA (Διεθνής Ένωση Συνεταιρισμών)

“Πρόκειται για ένα πολύ ενδιαφέρον μοντέλο οργανισμού, το οποίο πιστεύω ότι μπορεί να βοηθήσει κυβερνήσεις και κοινοβούλια να λάβουν επαρκείς αποφάσεις για ολόκληρη την κοινωνία εξαιτίας του μεγάλου εύρους των θεσμών που εκπροσωπούνται εκεί”

Κύριε Rodríguez, παρακαλώ πείτε μας μερικά πράγματα για την ιστορία, το ρόλο και τις δραστηριότητες της ICA.

Η ICA (Διεθνής Ένωση Συνεταιρισμών) είναι μία από τις παλαιότερες και μεγαλύτερες μη-κυβερνητικές ενώσεις που ενώνει, εκπροσωπεί και εξυπηρετεί τους συνεταιρισμούς παγκοσμίως. Η Δ.Ε.Σ. ιδρύθηκε στο Λονδίνο το 1895. Τα μέλη της είναι εθνικά συνεταιριστικά κινήματα και κάποιοι διεθνείς κορυφαίοι συνεταιριστικοί οργανισμοί. Η Δ.Ε.Σ. αριθμεί 240 εθνικούς οργανισμούς σε 100 χώρες σε όλο τον κόσμο, με ένα συνολικό αριθμό μελών πάνω από 750 εκατομμύρια άτομα, ενωμένα με την παγκόσμια φιλοσοφία της συνεργατικότητας.

Η Δ.Ε.Σ., ως παγκόσμιος εκπρόσωπος των συνεταιριστικών οργανώσεων, δραστηριοποιείται σε όλους τους οικονομικούς τομείς. Προάγει το παγκόσμιο συνεταιριστικό κίνημα, που βασίζεται στις αξίες της αλληλεγγύης, ατομικής ευθύνης, δημοκρατίας, ισότητας, δικαιοσύνης και αλληλεγγύης. Προστατεύει τις συνεταιριστικές αξίες και αρχές, διευκολύνει την ανάπτυξη των οικονομικών και άλλων αμοιβαίων ωφέλιμων σχέσεων ανάμεσα στους οργανισμούς-μέλη της, προωθεί την οικονομική και κοινωνική πρόοδο των λαών, συνεισφέροντας δι' αυτού στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Η πολιτική της Δ.Ε.Σ. υλοποιείται τόσο από ειδικευμένους οργανισμούς ανά τομείς, καθώς επίσης και από ηπειρωτικά συμβούλια και συνελεύσεις. Η κεντρική διοίκηση στη Γενεύη και παραρτήματα σε όλες τις ηπείρους στηρίζουν αυτή τη δομή.

Η Δ.Ε.Σ. έχει συμβουλευτικό ρόλο σε σχέση με την Ο.Κ.Ε. του Ο.Η.Ε., τους F.A.O., Δ.Ο.Ε., UNCTAD, UNIDO, UNCHS και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Ποια είναι η γνώμη σας για την τρέχουσα τάση της παγκοσμιοποίησης και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (Π.Ο.Ε.);

Το τρέχον μεγάλο πρόβλημα δεν είναι η παγκοσμιοποίηση από μόνη της αλλά το «πάντρεμα» της με τη φιλελευθεροποίηση των αγορών. Αυτό το «πάντρεμα» που έλαβε χώρα την ημέρα που το τείχος του Βερολίνου κατέρρευσε, έχει σημάει τη γέννηση των διδύμων αδελφών, που έγιναν οι αποκαλυπτικοί οδηγοί της τρίτης χιλιετηρίδας: αυτές οι αδελφές ονομάζονται συγκεντροποίηση των επιχειρήσεων και κοινωνικός αποκλεισμός. Αυτές «ταξιδεύουν» σε όλο τον κόσμο καταστρέφοντας τις βασικές αρχές της αλληλεγγύης και ηθικής, δίνοντας χώρο στην εγωιστική υποκρισία και στις φιλοδοξίες.

Το ανθρώπινο είδος έχει χάσει τις άλλες παραμέτρους της συμπεριφοράς του και οι ενέργειες των ανθρώπων και των επιχειρήσεων οδηγούνται από τον μοναδικό στόχο της συσσώρευσης πλούτου. Και αυτός ο στόχος, που είναι υπεύθυνος για τη συγκεντροποίηση, έχει ως άμεση συνέπεια τον κοινωνικό αποκλεισμό. Καθώς η αλληλεγγύη δεν είναι πια ένα σημαντικό στοιχείο για τις κοινωνίες, κανένας δεν ενδιαφέρεται για τον κοινωνικό αποκλεισμό, ο οποίος με τη σειρά του τρέφει την έλλειψη αξιών.

Όλα αυτά τα γεγονότα απειλούν τη δημοκρατία και την ειρήνη στις διάφορες περιοχές του πλανήτη. Η οργή των αποκλεισθέντων τομέων είναι όλο και περισσότερο ορατή και εκδηλώνεται με τη βία, τα επιθετικά κοινωνικά κινήματα, τα φυλετικά μίσση και τους εθνικούς ή θρησκευτικούς πολέμους που δεν θα έπρεπε να υπάρχουν πια.

Εκδηλώνεται επίσης με τη δημιουργία χιλιάδων μη-κυβερνητικών οργανώσεων διαφορετικών αποχρώσεων, που αγωνίζονται για συγκεκριμένα κλαδικά συμφέροντα, επειδή δεν νιώθουν ότι εκπροσωπούνται από θεσμούς ή κυβερνήσεις.

Αυτό το σενάριο είναι που ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου έχει τη μεγάλη ευθύνη της εγκαθίδρυσης συνθηκών για δικαιοσύνη στο εμπόριο για όλους τους οικονομικούς παράγοντες των διαφορετικών κρατών, αναπτυσσόμενων και αναπτυσσόμενων. Το τεράστιο πρόβλημα, ειδικά στην περίπτωση της γεωργίας, είναι η έλλειψη της αλληλεγγύης που εμποδίζει τις πλούσιες χώρες να αναπτύξουν αυτή τη διάσταση της δικαιοσύνης κι αυτό επειδή αυτός ο προστατευτισμός αυξάνεται στις πλούσιες χώρες, κάτι που σημαίνει τον αποκλεισμό των αγροτών στις αναπτυσσόμενες χώρες. Από την άλλη μεριά, αν οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν προστατέψουν τους αγρότες τους, οι πλούσιες χώρες θα τους αποκλείσουν επίσης. Γι' αυτό, είναι απαραίτητο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου να είναι πολύ ισορροπημένος ώστε να μην συμβάλει στην αύξηση της τραγικής πορείας στην οποία αναφέρθηκε νωρίτερα. Γι' αυτό το λόγο οι θεμελιώδεις αξίες της δικαιοσύνης, αλληλεγγύης και επιείκειας πρέπει να διασωθούν.

Τι έχετε να πείτε για τις τρέχουσες και μελλοντικές πολιτικές του Π.Ο.Ε. για τον αγροτικό τομέα;

Είμαι πεπεισμένος ότι μετά την αποτυχία του Seattle, πολλές χώρες που πήγαν εκεί με αυτή τη θέση για διαπραγμάτευση, έπρεπε να υποχωρήσουν. Γι' αυτό πιστεύω ότι μπορεί να γίνει κάποια πρόοδος στο αγροτικό κεφάλαιο του Π.Ο.Ε. Ακόμη περισσότερο, έχω αμφιβολίες σχετικά με την αρμοδιότητα του Π.Ο.Ε., επειδή πήγαν στο Seattle προσπαθώντας να έρθουν σε συμφωνία με 135 χώρες που εκπροσωπούσαν τόσα πολλά διαφορετικά συμφέροντα, χωρίς την ελάχιστη προκαταρκτική εναρμόνιση. Αν έπειτα από αρκετούς μήνες συζήτησης ο Π.Ο.Ε. δεν κατάφερε να πετύχει οποιαδήποτε συμφωνία, πώς περίμεναν να πετύχουν σε 4 ημέρες; Πολύ περισσότερο, όταν μέσα από ένα «πράσινο δωμάτιο» όπου μικρές ομάδες των 35 προνομιούχων χωρών διαπραγματεύονταν εκ μέρους όλων των άλλων.

Αυτή η αδυναμία που είναι πιθανόν σκόπιμη δεν μπορεί παρά να αυξηθεί αυτή τη χρονιά εξαιτίας των εκλογών στις Η.Π.Α. και σε άλλες χώρες. Όλα αυτά συνέβαλαν σε ένα βήμα πίσω στο οποίο αναφέρθηκα πριν, που θα εμποδίσει οποιαδήποτε πρόοδο στις αγροτικές διαπραγματεύσεις το 2000. Όμως πιστεύω ότι έπειτα από αυτή τη φάση λήψης προτάσεων, που είναι στο πρόγραμμα για αυτή τη χρονιά, θα είναι απαραίτητο να

παρθούν αποφάσεις για να μην αυξηθεί το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών.

Ο Π.Ο.Ε. θα μπορούσε να επιτρέψει σε διάφορες χώρες κάποιο είδος εσωτερικής προστασίας, εφόσον αυτή δεν οδηγεί σε εξαγωγικό πλεόνασμα, που να μπορεί να πουληθεί σε άλλες χώρες όπου οι μη προστατευμένοι αγρότες δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σ' αυτές.

Με αυτή τη στάση θα πρέπει να εγγυηθούμε ότι θα υπάρξει βιωσιμότητα των αγροτών στις πλούσιες χώρες και από την άλλη ότι νέες αγορές θα ανοιχθούν στους αγρότες των αναπτυσσόμενων χωρών. Όμως, το κοινωνικό πρόβλημα πρέπει να λυθεί για τον καθένα. Γι' αυτό, ελπίζω ότι από την αρχή του 2001 μπορούμε να εργασθούμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Ποια είναι η γνώμη σας, ως πρόεδρος της ICA, σχετικά με τη συμμετοχή των αγροτικών συνομοσπονδιών σε θεσμούς όπως η Ο.Κ.Ε.;

Για μένα ήταν αποκάλυψη η ύπαρξη στην Ελλάδα της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Πέρα από τις πληροφορίες που έλαβα από την Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. και τις περιφερειακές ενώσεις της, στην Ραπκο και στο Ινστιτούτο Συνεταιρισμών, η κατανόηση του ρόλου αυτής της Επιτροπής ήταν ένα επιπρόσθετο όφελος κατά τη διάρκεια του ταξιδιού μας στην Ελλάδα, σ' αυτή τη χώρα όπου γράφτηκε ένα τόσο σημαντικό κομμάτι της παγκόσμιας ιστορίας. Πρόκειται για ένα πολύ ενδιαφέρον μοντέλο οργανισμού το οποίο πιστεύω ότι μπορεί να βοηθήσει κυβερνήσεις και κοινοβούλια να λάβουν επαρκείς αποφάσεις για ολόκληρη την κοινωνία, εξαιτίας του μεγάλου εύρους των θεσμών που εκπροσωπούνται εκεί, όπως οι εργοδότες, οι εργαζόμενοι και οι επαγγελματίες διαφόρων δραστηριοτήτων. Γι' αυτό το λόγο, θεωρώ πολύ σημαντικό που θεσμοί συνδεδεμένοι με τον αγροτικό τομέα, όπως συνεταιρισμοί, συνδικάτα ή ενώσεις, συμμετέχουν στην Επιτροπή. Οι αγρότες αποτελούν θεμελιώδη στοιχείο για μια ισόροπη ανάπτυξη των εθνών. Όμως αυτό δεν είναι πάντα κατανοητό από τους αστικούς τομείς, που πολύ συχνά ξεχνούν ότι δεν θα υπήρχε βιομηχανία, εμπόριο ή υπηρεσίες δίχως τις αγροτικές δραστηριότητες.

Από πού προέρχεται το χαρτί στο οποίο γράφω αυτές τις λέξεις; Προέρχεται από δέντρα που φυτεύτηκαν από αγρότες. Από πού προέρχονται τα ρούχα φτιαγμένα από μαλλί, βαμβάκι ή μετάξι; Από πού προέρχονται τα παπούτσια, οι ζώνες, οι βαλίτσες και οι τσάντες ή τα δερμάτινα έπιπλα; Από πού προέρχονται τα λάστιχα, τα καλώδια ή τα σανδάλια; Πώς να χτίσεις ένα σπίτι χωρίς ξύλα; Γιατί να παράγεις ψυγεία, τηγάνια, πάτα και μαχαιροπίρουνα αν δεν έχεις τρόφιμα να βάλεις μέσα; Γιατί να παράγεις φορτηγά αν δεν υπάρχει τίποτα να μεταφέρεις; Τα πάντα ξεκινούν στον αγροτικό τομέα και είναι απαραίτητο οι αγροτικές μονάδες να συμμετέχουν σε μια ομάδα με τόσο ισχυρή εκπροσώπηση όπως είναι η Ο.Κ.Ε.

Γι' αυτό το λόγο, θα διαδώσω το μοντέλο αυτής της Επιτροπής παγκοσμίως, ως ένα εργαλείο για τη δημοκρατία, όπως ακριβώς οι συνεταιρισμοί.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

«Η μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους»

Επιμέλεια: Θ. Σακελλαρόπουλος
Εκδόσεις: Κριτική

Πρόκειται για ένα ενδιαφέρον βιβλίο το οποίο αφορά άμεσα το έργο της Ο.Κ.Ε. Κι αυτό γιατί δεν περιορίζεται σε θεωρητικές εισηγήσεις και συζητήσεις για το μέλλον του κοινωνικού κράτους, αλλά εισχωρεί σε συγκεκριμένα θέματα εφαρμοσμένης ανάλυσης π.χ. γύρω από τον χρόνο εργασίας στις χώρες της ΕΕ, τα ευρωπαϊκά ασφαλιστικά συστήματα, την αγορά εργασίας στην Ελλάδα, κλπ.

Ο τόμος είναι συλλογικός και γράφουν γνωστοί ειδικοί της κοινωνικής πολιτικής της χώρας μας. Ειδικότερα, ο Θ. Σακελλαρόπουλος και ο Γ. Χάλαρης αναλύουν τις θεωρητικές πλευρές του κοινωνικού κράτους και των μεταρρυθμιστικών αιτουμένων του. Η Κ. Λαμπροπούλου ασχολείται με τα προβλήματα των σχέσεων των δύο φύλων, ενώ ο Π. Κυπριανός προσεγγίζει κοινωνιολογικά τις κοινωνικές σχέσεις. Με το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού ασχολείται ο Σ. Χτούρης. Από εκεί και πέρα αρχίζει ένας άλλος κύκλος ενοτήτων που έχουν πιο «εφαρμοσμένο χαρακτήρα»: το συνδικαλιστικό κίνημα και οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας σε Ελλάδα και Ευρώπη (Γ. Κουζής), η πολιτική του εργάσιμου χρόνου στην Ευρώπη (Σ. Αλεξανδρόπουλος) η περίπτωση των εργαζομένων στις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας στην Ευρώπη (Ι. Ψημμένος) και μια σειρά συμβολών πάνω στο ασφαλιστικό σύστημα και το σύστημα υγείας (Θ. Ρούπας, Σ. Ρομπόλης & Μ. Χλέτσος, Χ. Οικονόμου και Α. Σίσσουρας & Γ. Αμίτης).

Το βιβλίο έχει το πλεονέκτημα ότι συγκεντρώνει προσεγγίσεις από διάφορους επιστημονικούς κλάδους, όπως οικονομική, πολιτική επιστήμη και κοινωνιολογία και θα αποδειχθεί πολύ χρήσιμο για ιδιώτες και φορείς που ενδιαφέρονται για την αποσαφήνιση θεμάτων που στον τρέχοντα πολιτικό λόγο ίσως δεν είναι και τόσο ξεκαθαρισμένα.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

«Έκθεση για την Κοινωνική Προστασία στην Ευρώπη το 1999»

COM (2000) 163 τελικό

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε πρόσφατα στην έκδοση έκθεσης με τίτλο «ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟ 1999», COM (2000) 163 τελικό, στην οποία καταγράφονται η κατάσταση, οι εξελίξεις και οι προοπτικές των εθνικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), στη βάση της ανάλυσης δεδομένων διαθέσιμων, κυρίως, μέχρι και το 1996.

Η έκθεση αποτελείται από πέντε μέρη. Στο πρώτο εξετάζει τις δημογραφικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις που διαμορφώνουν το πλαίσιο εντός του οποίου λειτουργούν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας στην Ε.Ε. και τις πιέσεις που ασκούνται σε αυτά. Οι σημαντικότερες από αυτές τις εξελίξεις είναι α. η γήρανση του πληθυσμού και η προβλεπόμενη άνοδος του ρυθμού αύξησης των ηλικιωμένων από το 2010 και μετά, β. η αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και η μεταβαλλόμενη ισορροπία μεταξύ των φύλων, γ. η μη υποχώρηση της μακροχρόνιας ανεργίας, ειδικότερα των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων και η τάση για πρόωρη συνταξιοδότηση και δ. η μεταβαλλόμενη δομή των νοικοκυριών (άνω του 25% περιλαμβάνουν ένα μόνο μέλος) και η αύξηση των νοικοκυριών που δεν περιλαμβάνουν κανένα εργαζόμενο μέλος.

Στο δεύτερο μέρος, αναλύεται η κλίμακα των δαπανών για την κοινωνική προστασία στα διάφορα κράτη μέλη, η σύνθεσή τους και οι αλλαγές που έγιναν στη δεκαετία του 1990. Οι συνολικές δαπάνες για την κοινωνική προστασία στην Ευρώπη, περιλαμβανομένων των φόρων και των κοινωνικών επιβαρύνσεων επί των παροχών, ανήλθαν στο 28,5% του ΑΕΠ. Το ύψος των δαπανών ήταν πάνω από 30% του ΑΕΠ στη Γαλλία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και τις τρεις σκανδιναβικές, από τις οποίες η Σουηδία είχε το υψηλότερο ποσοστό (περίπου 35% του ΑΕΠ), ενώ το ποσοστό αυτό ήταν 22-23% του ΑΕΠ στην Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία και μόνο 18,5% στην Ιρλανδία.

Στο τρίτο μέρος, εξετάζεται η σημασία των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης των δαπανών και η έκταση στην οποία υπέστησαν μεταβολές. Κατά μέσο όρο οι εισφορές της κοινωνικής ασφάλισης αποτέλεσαν την κύρια πηγή χρηματοδότησης (63%) των δαπανών κοινωνικής προστασίας το 1996. Από το 1996 και μετά έγινε προσπάθεια σε αρκετά κράτη μέλη να μετατοπιστεί η πηγή χρηματοδότησης από τις εισφορές στους φόρους, και κάποιες φορές σε ειδικούς φόρους οι οποίοι επιβάλλονται για τη χρηματοδότηση ορισμένων παροχών (π.χ. στη Γαλλία η CSG: γενικευμένη κοινωνική εισφορά, που θεσπίστηκε το 1991, και η CRDS: εισφορά για την εξόφληση του κοινωνικού χρέους, που

θεσπίστηκε το 1995). Οι ειδικοί φόροι ανέρχονται σήμερα σε 15% της συνολικής χρηματοδότησης.

Στο τέταρτο μέρος η Έκθεση εξετάζει τις αλλαγές που υπέστησαν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας στην Ευρώπη με βάση τέσσερις άξονες-στόχους: πρώτον να γίνει πιο αποδοτική η εργασία και να διασφαλιστεί ένα ασφαλές εισόδημα, δεύτερον να εξασφαλιστούν ασφαλείς συντάξεις και να γίνουν βιώσιμα τα συνταξιοδοτικά συστήματα, τρίτον να προαχθεί η κοινωνική ένταξη και τέταρτον, να κατοχυρωθεί το υψηλό επίπεδο και η βιωσιμότητα των υπηρεσιών υγείας.

Η σημαντικότερη αλλαγή ήταν η επανεξέταση των όρων που ισχύουν για την καταβολή των παροχών. Πολλά κράτη-μέλη υιοθέτησαν μέτρα που αποσκοπούν στο να καταστήσουν αυστηρότερες τις προϋποθέσεις για την απόκτηση του δικαιώματος σε μία παροχή και στο να αυξηθεί η δραστηριοποίηση του ανέργου για την εξεύρεση εργασίας (περικοπή επιδομάτων ανεργίας και παροχών αναπηρίας και περιορισμός πρόωρης συνταξιοδότησης). Όλα τα κράτη έλαβαν μέτρα για τη βιωσιμότητα των συστημάτων συνταξιοδότησης (αύξηση ηλικίας, μείωση καταβαλλόμενης σύνταξης ή στενότερη συσχέτισή της με τις καταβαλλόμενες εισφορές, δημιουργία ειδικών ταμείων για τη χρηματοδότηση των μελλοντικών εκροών). Εξάλλου, δόθηκε έμφαση στα ενεργητικά και προληπτικά μέτρα, προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των ατόμων που εργάζονται και ζουν από την εργασία τους και να μειωθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Στην πράξη, παρά την έμφαση στα ενεργητικά μέτρα, υπήρξε σχετικά μικρή μετατόπιση από τα παθητικά στα ενεργητικά μέτρα: το ποσό που δαπανήθηκε σε ενεργητικά προγράμματα για τον άνεργο παρέμεινε το 1998 στα επίπεδα του 1994 και αποδείχθηκε μικρότερο από το αντίστοιχο του 1990.

Η έκθεση αυτή συμβάλλει στη συζήτηση για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας στην Ευρώπη, συμπληρώνοντας με αυτόν τον τρόπο την πρόσφατη έκθεση για την απασχόληση στην Ευρώπη το 1999.

ΟΙ Ο.Κ.Ε. ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

«Συντονισμός των Οικονομικών και Κοινωνικών Πολιτικών στην Ε.Ε.»

Γνώμη της ολλανδικής Ο.Κ.Ε. (SER)

Η ολλανδική Ο.Κ.Ε. (SER) εξέδωσε μέσα στο 2000 Γνώμη σχετικά με τον «Συντονισμό των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών στην Ε.Ε.». Η Ο.Κ.Ε. Ολλανδίας πρόβη σε αυτήν τη Γνωμοδότηση μετά από αίτημα της ολλανδικής Κυβέρνησης.

Το ενδιαφέρον του θέματος αυτού έγκειται στο ότι η ευρωπαϊκή νομισματική ολοκλήρωση έχει ως συνέπεια τον καθορισμό κοινής νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής για όλα τα συμμετέχοντα στην ΟΝΕ κράτη. Αντίθετα, η δημοσιονομική πολιτική, όπως και οι κοινωνικές, θα παραμείνουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, υποκείμενες, όμως, σε συντονισμό, μέσα από τη χάραξη κοινών προσανατολισμών και κατευθυντήριων γραμμών

σε κοινοτικό επίπεδο, στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, αλλά και της εποπτείας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Γνώμη αναφέρεται καταρχήν στις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις με τις οποίες θα έρθει αντιμέτωπη η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) τα επόμενα χρόνια. Σύμφωνα με την Ο.Κ.Ε. Ολλανδίας οι νέες προκλήσεις θα είναι:

- Η διασφάλιση της καλής λειτουργίας της ΟΝΕ, με μεγαλύτερη έμφαση στο οικονομικό και όχι αποκλειστικά στο νομισματικό σκέλος. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δε θα πρέπει να περιορίζεται στην λειτουργία της ενιαίας αγοράς, αλλά θα πρέπει και να στοχεύει στον αποτελεσματικό συντονισμό των εθνικών οικονομικών πολιτικών, στην διασφάλιση επαρκούς κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και στην ενίσχυση της κοινωνικής της διάστασης.
- Η Διεύρυνση της Ε.Ε. προς την Ανατολική Ευρώπη.
- Η προσαρμογή των θεσμών και πολιτικών της Ε.Ε. στη διαδικασία της διεύρυνσης.

Σε ένα δεύτερο μέρος η Γνώμη εξετάζει πάνω σε ποιες αρχές πρέπει να βασιστεί ο συντονισμός των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών. Προτείνει ο συντονισμός αυτός να είναι «μαλακός» (soft) και να υπάρχει περιθώριο για ελαστική προσφυγή στις εθνικές πολιτικές. Θα πρέπει επίσης να γίνεται σεβαστή η αυτονομία των φορέων που εμπλέκονται στο πεδίο των εθνικών πολιτικών. Η ολλανδική Ο.Κ.Ε. εκφράζει επιφυλάξεις για την έμφαση που δίνεται στην τήρηση διαδικασιών σε βάρος της επίτευξης της ουσιαστικής συνοχής στο εσωτερικό της Ένωσης.

Σε ένα τρίτο μέρος εξετάζεται το πλαίσιο συντονισμού των συγκεκριμένων πολιτικών που θα πρέπει να εξορθολογιστεί και να βασιστεί στη συνέργια όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Σήμερα το πλαίσιο αυτό καθορίζεται από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (δημοσιονομική πολιτική), τη Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου (Πολιτικές απασχόλησης), τη Διαδικασία του Κάρντιφ (διαρθρωτικές πολιτικές) και τη Διαδικασία της Κολωνίας (Διάλογος σε μακροοικονομικό επίπεδο) και λειτουργεί υπό την ευθύνη του ECOFIN. Η Γνώμη προτείνει διάφορα μέτρα για την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου, τόσο με τη μορφή της διαβούλευσης όσο και με τη μορφή της συνεννόησης σε ευρωπαϊκό διεπαγγελματικό επίπεδο, με επίκεντρο κάποιες επισημάνσεις για τη βελτίωση της θεσμικής αποτελεσματικότητας της Ο.Κ.Ε. των Ε.Κ.

Σχετικά, τέλος, με τη συμμετοχή των κοινωνικών φορέων στο συντονισμό των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επισημαίνεται ότι υπάρχει ολοένα μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση εθνικών και κοινοτικών πολιτικών, γι' αυτό οι κοινωνικοί φορείς σε εθνικό επίπεδο πρέπει να έχουν λόγο για τους μεγάλους προσανατολισμούς και τις κατευθυντήριες αρχές που χαράσσονται σε κοινοτικό επίπεδο. Το ερώτημα είναι με ποιους όρους μπορεί να θεσπιστεί ένα μοντέλο αποτελεσματικού διαλόγου τόσο μεταξύ των κοινωνικών φορέων, όσο και ανάμεσα σε αυτούς και στα ευρωπαϊκά όργανα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σύμφωνα με την ολλανδική Ο.Κ.Ε. η αποτελεσματικότητα εξαρτάται κυρίως από την ενίσχυση της διαβούλευσης με τις εθνικές επαγγελματικές οργανώσεις και την ανάπτυξη του μηχανισμού της κοινωνικής συνεννόησης σε εθνικό επίπεδο.

Επίσκεψη του Πρέσβη της Αρμενίας στην Ο.Κ.Ε.

Πραγματοποιήθηκε στις 21 Ιουνίου 2000 επίσκεψη του Πρέσβη της Αρμενίας κ. Armen Petrossian στα γραφεία της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος. Τον κ. Πρέσβη υποδέχτηκαν ο Γενικός Γραμματέας και η Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων, ενώ στη Συνάντηση συμμετείχε και ο Επιστημονικός Συνεργάτης της Ο.Κ.Ε. κ. Αθανάσιος Παπαϊωάννου.

Ο κ. Πρέσβης ζήτησε να πληροφορηθεί τις αρμοδιότητες, τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας της Ο.Κ.Ε., ενώ επεσήμανε ότι στη χώρα του δεν υπάρχει αντίστοιχος θεσμός.

Στη συνέχεια, συζητήθηκαν τρόποι συνεργασίας των κοινωνικών φορέων των δύο χωρών, προκειμένου να γίνει γνωστή στην Αρμενία η ελληνική εμπειρία του θεσμοποιημένου κοινωνικού διαλόγου.

Επίσκεψη φοιτητών από το εξωτερικό στην Ο.Κ.Ε

Πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 29 Μαΐου 2000 στα γραφεία της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος επίσκεψη φοιτητών από πανεπιστήμια των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ERASMUS.

Τους φοιτητές υποδέχτηκαν ο Γενικός Γραμματέας και η Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων, και τους ενημέρωσαν για το έργο και τις δραστηριότητες της Ο.Κ.Ε.

Οι φοιτητές εξεδήλωσαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το θεσμό της Ο.Κ.Ε. και ζήτησαν να πληροφορηθούν για την ύπαρξη και λειτουργία αντίστοιχων θεσμών στις χώρες τους.

Το Προεδρείο της Ο.Κ.Ε.

Ο καθηγητής κ. Ανδρέας Κιντής, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., και η κα Χριστίνα Παπανικολάου, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.).

Συνήλθε τη Δευτέρα 24 Απριλίου 2000 η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκφράσει Γνώμη για τη «Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων», που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στη Συνεδρίαση παρέστη και η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.) κα Χριστίνα Παπανικολάου. Η κα Παπανικολάου χαρακτήρισε τη Λευκή Βίβλο ως ιδιαίτερα θετική. Επεσήμανε πάντως ότι πρέπει να δοθεί έμφαση από την Ε.Ε. στη διαμόρφωση διατροφικής πολιτικής, κάτι που δεν υπάρχει μέχρι σήμερα. Η κα Παπανικολάου τόνισε τη σημασία της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών ως το αποτελεσματικότερο μέσο άσκησης κοινωνικού ελέγχου της ασφάλειας των τροφίμων και τέλος αναφέρθηκε στο ρόλο του

Έκφραση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. για τη «Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων»

νεοσυσταθέντος Ε.Φ.Ε.Τ., επισημαίνοντας το στόχο για συντονισμένο έλεγχο, αλλά και για νέα νοοτροπία στις υπηρεσίες ελέγχου, νοοτροπία που θα υφίσταται από την εύκολη λύση της «παραπομπής στον εισαγγελέα» και δίνει έμφαση στην πρόληψη, αλλά και στη διευθέτηση των προβλημάτων που παρουσιάζονται.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., μετά από διεξοδική συζήτηση, υιοθέτησε Γνώμη της οποίας το βασικό περιεχόμενο έχει ως εξής:

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει εξ αρχής ότι στη σημερινή εποχή η ασφάλεια των

τροφίμων είναι ιδιαίτερα υψηλή και έχει σημειωθεί πολύ σημαντική βελτίωση στη μεταπολεμική περίοδο. Η πραγματικότητα αυτή πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση διότι συχνά, και χάριν εντυπώσεων, δημιουργούνται ανησυχίες στο καταναλωτικό κοινό, που δεν δικαιολογούνται από τα επιστημονικά δεδομένα και έχουν συχνά ως αποτέλεσμα τον αποπροσανατολισμό του κοινού, αλλά συχνά και των ίδιων των αρχών.

Φυσικά, η παραδοχή αυτή δεν θα πρέπει να μας οδηγήσει σε εφησυχασμό. Και αυτό γιατί σήμερα, με την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά αλλά και με

τη γεωμετρικά αυξανόμενη διακίνηση των τροφίμων ανά τον κόσμο, οι κίνδυνοι από τυχόν προβλήματα σε τρόφιμα μπορεί να λάβουν ταχύτητα πολύ μεγάλη έκταση με δυσμενή αποτελέσματα, τόσο για την υγεία μεγάλου αριθμού καταναλωτών, όσο και για την οικονομική κατάσταση των παραγωγών αλλά και των ίδιων των κρατών. Για το λόγο αυτό, στόχος τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, πρέπει να είναι η επίτευξη αυξημένης ασφάλειας των τροφίμων με τη δημιουργία αποτελεσματικών συστημάτων αποτροπής, εντοπισμού και αντιμετώπισης των όποιων προβλημάτων μπορεί να δημιουργηθούν στα τρόφιμα.

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να συντάξει Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων έρχεται σε μία ώριμη χρονική στιγμή. Τα συνεχώς μεταβαλλόμενα δεδομένα στον τρόπο παραγωγής και επεξεργασίας των τροφίμων, καθώς επίσης και οι συνεχώς διευρυνόμενες γνώσεις μας σε σχέση με τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις συγκεκριμένων διατροφικών συνθηκών, η αυξημένη ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στα θέματα της υγιεινής και της ασφάλειας των τροφίμων, καθώς επίσης και οι πρόσφατες κρίσεις που προκλήθηκαν γύρω από διάφορα προϊόντα που εντάσσονται στο πλαίσιο της τροφικής αλυσίδας, κατέστησαν αναγκαία μία επανεξέταση του συνόλου της κοινωνικής προσέγγισης στο θέμα αυτό.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θεωρεί ότι η Λευκή Βίβλος, με το συγκεκριμένο περιεχόμενό της, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την επίτευξη αυξημένης ασφάλειας των τροφίμων. Η βασική αρετή στην προσέγγιση της Λευκής Βίβλου είναι η επισήμανση της ανάγκης ενιαίας αντιμετώπισης του όλου θέματος από την αρχή της τροφικής αλυσίδας, δηλαδή τις ζωοτροφές, μέχρι τον τελικό καταναλωτή. Αν και έχουν γίνει πολλά βήματα στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων κατά την επεξεργασία και τη συσκευασία τους, ο τομέας της πρωτογενούς παραγωγής,

Έκφραση Γνώμης Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. για τα «Γενετικά Τροποποιημένα Προϊόντα»

Συνήλθε τη Δευτέρα 24 Απριλίου 2000 η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκφράσει Γνώμη Πρωτοβουλίας για τα «Γενετικά Τροποποιημένα Προϊόντα».

Η Ολομέλεια συζήτησε και ενέκρινε ομόφωνα τη Γνώμη Πρωτοβουλίας. Για την ολοκλήρωση της Γνώμης εργάστηκαν στο πλαίσιο της οικείας Επιτροπής Εργασίας, εκτός από τους εκπροσώπους των φορέων, ειδικοί επιστήμονες και κορυφαίοι πανεπιστημιακοί που παρείχαν τεχνική τεκμηρίωση, ενώ ελήφθη ιδιαίτερα υπόψη η γνώμη των αγροτικών οργανώσεων και των καταναλωτικών συλλόγων. Επίσης ελήφθησαν υπόψη τα πορίσματα πολλών διεθνών οργανισμών.

Η Γνώμη της Ο.Κ.Ε. πρωτοτυπεί σε σχέση με τα από καιρού κυκλοφορούντα δημοσιεύματα κατά το ότι εντάσσει το ζήτημα σε ένα πλαίσιο, όπου αναδεικνύονται οι κυρίαρχες σχολές σκέψης. Αυτό επιτρέπει τη νη-

φάλια προσέγγιση και κατά συνέπεια την αποστασιοποίηση, τόσο από την άκρατη δαιμονολογία, όσο και την άκρατη ευφορία, που εκφράζεται από ορισμένους κύκλους. Το σφαιρικό αυτής της προσέγγισης επιτρέπει επίσης μια σταδιακή και κατά είδος ανάλυση, όσο και την ευδιάκριτη ανάδειξη των μειονεκτημάτων και των πλεονεκτημάτων της νέας τεχνολογίας.

Στη συνέχεια η Γνώμη της Ο.Κ.Ε. παρουσιάζει το διεθνές και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο και τις ατελέσφορες, ενίοτε, προσπάθειες εφαρμογής του. Στηλιτεύει δε την σπουδή με την οποία ορισμένα διεθνή συμφέροντα επιδίωξαν να διαδώσουν παγκόσμια τα ΓΤΠ. Θεωρεί πάντως ότι, εφόσον τηρηθούν οι νόμιμες διαδικασίες, το δικαίωμα ενημέρωσης του καταναλωτή (επισήμανση των κυκλοφορούντων προϊόντων), ο κοινωνικός έλεγχος κατά την χορήγηση των αδειών πειραματικής καλλιέργειας, η έρευνα κόστους-οφέλους για την αγροτική οικονομία της χώρας και η σωστή αξιοποίηση της ελληνικής επι-

στημονικής-ερευνητικής κοινότητας, τα προϊόντα αυτά θα πρέπει να αξιολογηθούν και, σε κατάλληλο χρόνο, να δοκιμαστούν, ανάλογα με τον κλάδο εφαρμογής. Τούτο βέβαια θα γίνει σε συνάρτηση με τα όσα διαδραματίζονται στην Ε.Ε., όπου η χώρα μας είναι θεσμικά σε θέση να διαμορφώσει τη σχετική πολιτική και το έχει κάνει ήδη σε αρκετές περιπτώσεις.

Η Γνώμη της Ο.Κ.Ε., όπως τονίστηκε και στις συζητήσεις της Ολομελείας της, δεν κλείνει το ζήτημα της γενετικής τροποποίησης. Μάλλον το ανοίγει, εφόσον προτίθεται να συνεχίσει τον σχετικό διάλογο σε διάφορα fora.

Συνέχεια από τη σελ. 4

και ακόμα ο τομέας του ελέγχου των ζωοτροφών, έχει παραμεληθεί σε κοινοτικό επίπεδο. Καμία όμως ασφάλεια δεν μπορεί να υπάρξει για τον καταναλωτή εάν δεν υπάρξει ολοκληρωμένος έλεγχος από την αρχή της αλυσίδας. Οι προβλέψεις της Λευκής Βίβλου στον τομέα αυτό κρίνονται ως ιδιαίτερα σημαντικές και θα πρέπει να αποτελέσουν και πηγή διαλόγου και λήψης μέτρων και σε εθνικό επίπεδο στη χώρα μας, όπου υπάρχουν βεβαίως αντίστοιχες ελλείψεις (είναι χαρακτηριστικό ότι δεν περιελήφθη στις αρμοδιότητες του πρόσφατα δημιουργηθέντος με νόμο Εθνικού Φορέα Ελέγχου Τροφίμων ο έλεγχος των τροφίμων στο χωράφι, έλλειψη που επεσήμανε η Ο.Κ.Ε. στη Γνώμη που εξέδωσε επί του σχετικού Σχεδίου Νόμου).

Ένα δεύτερο ιδιαίτερα θετικό σημείο στη Λευκή Βίβλο που πρέπει να επισημανθεί σε επίπεδο Γενικής Αξιολόγησης είναι η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Τροφίμων. Η ολοκληρωμένη και ενιαία προσέγγιση του προβλήματος επιβάλλει τη συγκέντρωση των αρμοδιοτήτων μελέτης και αξιολόγησης των κινδύνων σε μία υπηρεσία που θα καλύπτει όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας και θα κινείται με αυτονομία και ανεξαρτησία από επί μέρους εθνικά ή επαγγελματικά συμφέροντα, προκειμένου να παρακολουθεί τις ταχύτερες εξελίξεις στον τομέα των τροφίμων.

Η Λευκή Βίβλος μπορεί να συμβάλει ώστε να διαμορφωθεί στη χώρα μας μία συγκροτημένη και σύγχρονη πολιτική στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων. Η δημιουργία του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων ήταν ένα σημαντικό βήμα αλλά δεν πρέπει να μείνει μετέωρο. Είναι ανάγκη ο νέος αυτός φορέας να προκαλέσει τον αναγκαίο επιστημονικό και κοινωνικό διάλογο που θα οδηγήσει στη χάραξη μιας πολιτικής που θα αφορά όλα τα στάδια της τροφικής αλυσίδας και θα λειτουργεί αποτελεσματικά ως προς την αποτροπή, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση ενός προβλήματος.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να υπάρξει ένα πρόγραμμα συστηματικής ενημέρωσης όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην ενημέρωση όσων δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα σχετικά με τα διεθνώς καθιερωμένα στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων. Η άγνοια αποτελεί σε αρκετές περιπτώσεις το λόγο μη τήρησης των προδιαγραφών ασφαλείας στον τομέα π.χ. των φυτοφαρμάκων, των ζωοτροφών κ.λπ.

Η Ο.Κ.Ε. ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

«Λευκή Βίβλος για την ασφάλεια των τροφίμων» Γνώμη της Ο.Κ.Ε. των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Η Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε. χαρακτηρίζει στη Γνώμη της τη Λευκή Βίβλο ως «μία αξιοσημείωτη προσπάθεια της Επιτροπής για αναθεώρηση της νομοθεσίας στον τομέα της διατροφής, γενικότερα, και την ασφάλεια των τροφίμων» και επικροτεί (όπως και η ελληνική Ο.Κ.Ε.) τις επισημάνσεις της Λευκής Βίβλου για:

- την ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος της τροφικής αλυσίδας,
- την ενίσχυση της λειτουργικής ικανότητας της Ε.Ε. και το νέο όργανο «Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Τροφίμων» που είναι αρμόδιο για την αξιολόγηση των κινδύνων και τη σχετική ενημέρωση και
- τον εκσυγχρονισμό και την απλούστευση της ισχύουσας νομοθεσίας για τα τρόφιμα, ώστε να αυξηθεί η συνοχή και να ληφθούν νέα μέτρα, όπου ενδείκνυται.

Στη Γνώμη, επικροτείται (όπως και στη Γνώμη της Ο.Κ.Ε. της Ελλάδος) η ένταξη του ζητήματος των ζωοτροφών στο πεδίο εφαρμογής της πολιτικής για την ασφάλεια των τροφίμων και επισημαίνεται ότι έχει υπάρξει σημαντική καθυστέρηση στο συγκεκριμένο τομέα. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται «Οι οικονομικοί φορείς (...) προτιμούν να διαχειρίζονται μόνοι τους τις κρίσεις εάν δεν είναι πεπεισμένοι ότι οι αρχές είναι σε θέση να το πράξουν με σύνεση, με υπευθυνότητα, με αποτελεσματικότητα και χωρίς διακρίσεις.»

Η Ο.Κ.Ε. της Ε.Ε. τονίζει την ανάγκη δημιουργίας ενός συστήματος ταχείας προειδοποίησης που θα επιτρέπει α) την έγκαιρη εκτίμηση του κινδύνου, β) την εμπιστευτική συζήτηση με το κράτος-μέλος και τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για τον κίνδυνο και τον περιορισμό του, γ) την παροχή στα άλλα κράτη μέλη των αναγκαίων πληροφοριών, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι ο κίνδυνος είναι υπαρκτός και δ) την αποτελεσματική αντίδραση των άλλων κρατών μελών ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος γι'αυτά.

Σε νομοθετικό επίπεδο, η Ο.Κ.Ε. της Ε.Ε. επικρίνει την καθυστέρηση υιοθέτησης των εκκρεμών προτάσεων οδηγίων, ενώ τονίζει την ανάγκη να υπάρχει ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο με την έκδοση κανονισμών και όχι οδηγιών όπου αυτό είναι δυνατό. Υπενθυμίζεται ότι αντίστοιχη επισήμανση έχει κάνει και η ελληνική Ο.Κ.Ε. στη σχετική Γνώμη της.

Η Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε. διαπιστώνει ότι δεν γίνεται καμία αναφορά στις θαλάσσιες τροφές και στα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας ενώ επίσης επισημαίνει αρνητικά τη μη υπαγωγή του πόσιμου ύδατος στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την ασφάλεια των τροφίμων.

Στη Γνώμη γίνεται αναφορά και στην παραγωγή «μη βιομηχανικών προϊόντων» από μικρές επιχειρήσεις και τονίζεται η ανάγκη να σεβασθεί η σχετική νομοθεσία για την ασφάλεια των τροφίμων την ανάγκη διατήρησης των «ειδικών αγροτικών γνώσεων και δεσμεμάτων»

Σε κοινωνικό επίπεδο, επισημαίνεται ότι πρέπει να διασφαλισθούν οι σωστοί όροι εργασίας για τους εργαζόμενους στον τομέα των τροφίμων καθώς «η κακοπληρωμένη εργασία, τα ακατάλληλα ωράρια εργασίας και η έλλειψη της δέουσας κατάρτισης δεν εγγυώνται την ορθή εκτέλεση των εργασιών ώστε να διασφαλίζεται και η μέγιστη ασφάλεια στον κρίκο που συνιστά ο εργαζόμενος για την τροφική αλυσίδα». Παράλληλα, τονίζεται η ανάγκη να δοθεί στους εκπροσώπους των εργαζομένων το δικαίωμα προειδοποίησης των αρχών σε περίπτωση κακής λειτουργίας των εγκαταστάσεων.

Η Γνώμη δεν σταματάει σε αυτή καθ' αυτή την ασφάλεια των τροφίμων αλλά τονίζει την ανάγκη επανεξέτασης των διαμορφούμενων διεθνώς διαιτητικών προτύπων. Όπως αναφέρεται, «μια μη ισόρροπη διαίτα και ένας ανθυγιεινός τρόπος ζωής μάλλον, παρά η μη ασφαλής τροφή, εμπλέκονται σε ορισμένες ασθένειες που αναμένεται να αυξηθούν τα προσεχή έτη.»

Η Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε. εξαιρεί τη σημασία της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των καταναλωτών (ανάλογη αναφορά γίνεται και στην ελληνική Γνώμη) και τονίζει την ανάγκη να ενσωματωθούν τα θέματα ασφαλείας των τροφίμων σε όλες τις εκστρατείες προβολής υγειονομικών θεμάτων.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην αρχή της προφύλαξης και διαπιστώνει την έλλειψη ενός προτύπου για την εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης. Η σχετικότητα της επιστημονικής γνώσης και η ανάγκη προφύλαξης από άγνωστους κινδύνους θα έρχεται σε σύγκρουση με την ανάγκη αποφυγής περιττών επιφυλάξεων με δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις. Το πλαίσιο στο οποίο θα εκτιμώνται οι άγνωστοι κίνδυνοι πρέπει να αποσαφηνισθεί.

Ως προς το χρονοδιάγραμμα, κρίνεται ως «σαφές και αρκετά πλήρες», εκφράζεται όμως η επιφύλαξη ότι είναι πολύ φιλόδοξο (αντίστοιχη παρατήρηση έκανε και η ελληνική Ο.Κ.Ε. στη Γνώμη της).

Ειδικότερα ως προς την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Τροφίμων

Αναφερόμενη στην υπό σύσταση Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Τροφίμων (Ε.Υ.Τ.), η Ο.Κ.Ε. της Ε.Ε. τονίζει την ανάγκη εξασφάλισης επαρκών πόρων για τη λειτουργία της αλλά παράλληλα εκφράζει την ελπίδα να οδηγήσει η ίδρυση της Ε.Υ.Τ. σε εξοικονόμηση πόρων από την αποφυγή αλληλοεπικαλυπτόμενων εργασιών σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Η Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε. εξαιρεί τη σημασία της ανάθεσης στην Ε.Υ.Τ. της ενημέρωσης της κοινής γνώμης για τις γνωμοδοτήσεις των επιστημονικών επιτροπών. Εκφράζει την ελπίδα ότι έτσι θα αποφευχθούν φαινόμενα που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν όπως «η συνένοχη αποσιώπηση».

Ως προς τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, η Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε. τονίζει την ανάγκη να διοργανώνονται ακροάσεις στη φάση της κατάρτισης τους ώστε οι επιστήμονες να λαμβάνουν υπ' όψιν τις απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων και ιδιαίτερα των καταναλωτών.

Η Γνώμη επισημαίνει ότι η Ε.Υ.Τ. θα πρέπει να εμπλακεί στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων νομοθεσίας και ελέγχου, κάτι που δεν προβλέπεται από τη Λευκή Βίβλο.

Η Ο.Κ.Ε. της Ε.Ε. τονίζει επίσης ότι η Ε.Υ.Τ. πρέπει να προσανατολισθεί επίσης και προς:

- α. την αποδοχή του διαλόγου με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη,
- β. μια μέγιστη δυνατή υποχρέωση λογοδοσίας, με ποινική ευθύνη σε περιπτώσεις δόλου ή σοβαρής αμέλειας,
- γ. μια ενιαία προσέγγιση σε όλα τα επίπεδα,
- δ. τον σαφή καθορισμό των αρμοδιοτήτων σχετικά με τη διάρθρωση και τη διαχείριση,
- ε. την διαφάνεια για την επίτευξη των στόχων της Ε.Υ.Τ. και
- στ. τον ρόλο ενός κέντρου δημιουργίας γνώσεων λαμβανομένων υπόψη των παραδοσιακών εθνικών ιδιαιτεροτήτων.

Τέλος, η Γνώμη προχωράει σε μία σειρά από επισημάνσεις για τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες που πρέπει να ασκεί η Ε.Υ.Τ., καθώς και για τις μεθόδους που θα πρέπει να ακολουθήσει.

Επίσκεψη του Προέδρου της ICA στην Ο.Κ.Ε.

Την Πέμπτη 22 Ιουνίου 2000 επισκέφθηκε τα γραφεία της Ο.Κ.Ε. ο Πρόεδρος της ICA (Διεθνής Ένωση Συνεταιρισμών) κ. Roberto Rodrigues και η κα Gabriella Sozanski, Διευθύντρια της ICA, Υπεύθυνη για την Ευρώπη.

Στη συνάντηση συμμετείχαν από την ελληνική Ο.Κ.Ε. οι κ.κ. Ανδρέας Κιντής, Πρόεδρος, Νικόλαος Λιόλιος, Αντιπρόεδρος της Γ' Ομάδας, Φώτης Λίτσος, Μέλος της Ολομέλειας, Γρηγόρης Παπανίκος, Γενικός Γραμματέας, και η κα Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη του Τμήματος Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων.

Ο κ. Κιντής καλωσόρισε τον κ. Rodrigues και την κα Sozanski, και ο κ. Παπανίκος τους ενημέρωσε για το θεσμό της Ο.Κ.Ε. και τις δραστηριότητές της. Στη συνέχεια, η Ο.Κ.Ε. παρέθεσε δείπνο στους προσκεκλημένους της.

Ο κ. Rodrigues εκλέχτηκε Πρόεδρος της ICA τον Σεπτέμβριο του 1997. Προηγουμένως υπήρξε Πρόεδρος της ICA για την περιοχή της Αμερικής (1992 - 97) και Πρόεδρος της Αγροτικής Επιτροπής της ICA (1992 - 95).

Για περισσότερο από μια εικοσαετία υπήρξε ηγέτης των βραζιλιάνικων αγροτικών, συνεταιριστικών, πολιτικών και τηλεπικοινωνιακών κύκλων.

Συνάντηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με Αντιπροσωπεία του Εθνικού Φορέα Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ρουμανίας

Πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 8 Ιουνίου 2000 συνάντηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) με αντιπροσωπεία του Εθνικού Φορέα Περιφερειακής Ανάπτυξης (NARD) της Ρουμανίας.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημιουργία Θεσμών (Institution Building), η Ελλάδα (μέσω της Ελληνικής Εταιρίας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης), σε συνεργασία με το Ηνωμένο Βασίλειο (μέσω του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας), παρέχουν υποστήριξη στην Κυβέρνηση της Ρουμανίας (μέσω του Εθνικού Φορέα Περιφερειακής Ανάπτυξης), για την υλοποίηση του έργου «Παροχή υποστήριξης στα πλαίσια του προγράμματος Institution Building για την ανάπτυξη εκπαιδευτικής ικανότητας για την περιφερειακή ανάπτυξη στη Ρουμανία».

Ο Γενικός Γραμματέας της Ο.Κ.Ε. παρουσίασε το έργο που έχει πραγματοποιήσει η Ο.Κ.Ε. από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα και τόνισε τη χρησιμότητα των Γνωμών της για σημαντικά προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν στην αντιπρο-

σωπεία της NARD οι Γνώμες Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. «Η Περιφερειακή Διάσταση των θεσμών Κοινωνικού Διαλόγου» και «Κοινωνικός Διάλογος στη Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Η αντιπροσωπεία της NARD εξέφρασε έντονο

ενδιαφέρον για το έργο της Ο.Κ.Ε. και την επιθυμία της για μια στενότερη συνεργασία με την ελληνική Ο.Κ.Ε. στο πλαίσιο των δράσεών της για την περιφερειακή ανάπτυξη στην Ρουμανία.

